

Schriftelijke statenvragen van de Statenfractie van de PvdA over PBL-rapportage energietransitie, ingediend op 31 augustus 2020, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 29 september 2020 (2669041).

1. *Zonder extra overheidssubsidies is het verduurzamen van de eigen woning voor huizenbezitters financieel niet aantrekkelijk, stelt het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Dit terwijl het uitgangspunt in het Klimaatakkoord is dat deze verduurzaming de maandlasten niet mag opdrijven. Heeft het college van GS kennis genomen van de presentatie van het PBL over de 'haast onmogelijke realisatie' van de kabinetsdoelstelling om woningen klimaatneutraal te maken? Wat vindt het college van GS van deze uitkomsten, mede gelet op het feit dat het PBL een gezaghebbende instelling is in de monitoring van de RES-sen?*

Antwoord: Wij zijn bekend met de presentatie van het PBL. De boodschap die samenhangt met deze presentatie geeft duidelijk aan dat in de weg van de energietransitie nog veel uitgezocht, uitgewerkt en georganiseerd moet worden in dit meerjarige traject richting 2050. We verwijzen daarbij ook graag naar de reacties van anderen: de helft van de Nederlandse woningen kunnen nu al zonder hogere maandlasten, en neem voor de andere helft meer tijd om uit te zoeken hoe het ook daar kan.

Wij zien de informatie vanuit het PBL als een eerste richtinggevende indicatie die daarmee tevens aangeeft dat er veel complexe vraagstukken voor ons liggen en er goed nagedacht moet worden hoe deze vraagstukken met oplossingsrichtingen vervolgd kunnen worden. De komende jaren zullen meer van dergelijke onderzoeken uitgevoerd en gepresenteerd worden waarbij wij ons niet enkel door dit onderzoek laten leiden. U kunt hierbij bijvoorbeeld denken aan de VNG en het IPO.

2. *De huidige investeringskosten voor verduurzaming zijn zo hoog dat ze zich pas jaren later terugbetalen, volgens het PBL in een 24 augustus verschenen rapport. Het aanschaffen van een warmtepomp of de woning van het gas afsluiten is daarom niet aantrekkelijk voor de portemonnee van huizenbezitters. 'Niets doen' is voor huishoudens 'gewoon een optie', stelt het PBL. Het Planbureau rekent verder voor dat een huishouden met een woning met energielabel D gemiddeld 35 duizend euro kwijt is om de woning energieneutraal te maken. Deze investering levert een maandelijkse besparing van 50 euro aan woonlasten op - het terugverdienen van de investering duurt dus tientallen jaren (in dit specifieke rekenvoorbeeld 58 jaar). Wat betekent deze informatie voor de gewenste haalbaarheid, betaalbaarheid en uitvoerbaarheid van de RES Flevoland?*

Antwoord: Ook hiervoor verwijzen we graag naar reacties op het rapport van verschillende experts zoals GreenHome directeur Paul Geurst van Kessel of energietransitie-expert Jan-Willem van der Groep. Zij geven aan dat de conclusies te algemeen zijn. Er is niet zoiets als één rekenvoorbeeld. Uw rekenvoorbeeld laat zien dat er nog veel tijd en energie nodig is om het voor iedereen mogelijk te maken de energietransitie woonlastenneutraal uit te voeren. Daarvoor is het bijvoorbeeld nodig om financieringsvraagstukken op te zetten en beschikbaar te stellen en het principe van object gebonden financiering nader uit te werken.

De formuleringen van haalbaarheid, betaalbaarheid en uitvoerbaarheid zijn hierbij voor ons college concrete uitgangspunten die tevens zijn vastgelegd in het klimaatakkoord. Voor het realiseren van de beoogde woonlastenneutraliteit houden wij hier aan vast.

3. *Met het rapport zet het PBL het uitgangspunt van het Klimaatakkoord onder druk dat de maandelijkse woonlasten (energie en hypotheek of huur) niet hoger mogen worden door investeringen voor verduurzaming. Het planbureau stelt dat deze 'woonlastenneutraliteit' nu een 'lastig te realiseren uitgangspunt is voor de energietransitie'. Deelt het college van GS de opvatting van het PBL? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat betekent dit concreet voor de realisatie van de doelstelling om woningen klimaatneutraal te maken?*

PROVINCIE FLEVOLAND

Antwoord: Die opvatting delen wij niet, zoals ook in de beantwoording van vraag 1 en 2 is aangegeven. De stellingname van het PBL is gebaseerd op de situatie van nu waarbij de transitievisies warmte van de gemeenten nog niet bekend zijn, het warmtefonds nog niet ingeregeld is en de warmtewet 2 nog in voorbereiding is. We weten dus nog niet welke ondersteunende c.q. stimulerende maatregelen er nog ontwikkeld kunnen worden en welke financieringsvormen hierbij in beeld kunnen zijn. Wij realiseren ons met zijn allen dat de warmte- en energietransitie nog veel denkkraft, ondersteuning, communicatie en uitwerkrichtingen vraagt om dit langjarige traject vorm te geven. Daarbij hebben wij vertrouwen in de rol en verantwoordelijkheden van onze gemeenten in dit proces. Al deze aspecten zijn van belang om de betrokkenheid en medewerking van de Nederlanders te faciliteren.

4. *Volgens het Klimaatakkoord moeten in 2050 alle woningen in Nederland energieneutraal zijn. Maar op basis van de huidige berekeningen van het PBL gaan huizenbezitters een aanzienlijk kleinere bijdrage leveren aan het behalen van deze doelstelling dan waar de overheid op rekent. Nieuw beleid is nodig om de investering voor huiseigenaren toch aantrekkelijk te maken, zoals via extra subsidies. Of de kosten van de investering moeten omlaag, bijvoorbeeld door innovaties of verdere standaardisering voor het verduurzamen van woningen. Is het college van GS voornemens nieuw beleid te formuleren op basis van de berichtgeving? En is het college voornemens om, in de rol van coördinator van de RES Flevoland, hierover in contact te treden met de gemeenten?*

Antwoord: Het is op dit moment te vroeg om alleen over dit onderwerp nieuw eigen beleid te formuleren. Wij volgen de berichtgeving en ontwikkelingen om deze daar waar mogelijk te vertalen naar de Flevolandse situatie. Daarover voeren we actief overleg in RES-verband met gemeenten en deelnemers aan de Flevolandse Energie Agenda. Indien dit vraagt om aanvullend provinciaal beleid zullen wij hierin acteren. Gemeenten en woningbouwcoöperaties hebben eigen beleid en zijn de eerste initiatiefnemers op het gebied van duurzaam wonen.

Het RES-proces is een regionaal proces waarbij de provincie als aanjager en verbinder fungeert in nauwe samenwerking met onze gemeenten en het waterschap. In overleg met de gemeenten, waterschap en maatschappelijke organisaties zullen wij streven naar een uniforme aanpak en vertaling van mogelijkheden naar de inwoners van onze provincie.